
VandCenter Syd as

Vandværksvej 7, 5000 Odense C

Årsrapport for 2016

CVR-nr. 17 41 40 03

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 21/4 2017

Hans Henrik Banke
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 6

Ledelsesberetning 7

Koncern- og årsregnskab

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 17

Balance 31. december 18

Egenkapitalopgørelse 22

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 23

Noter til årsregnskabet 24

Noter, regnskabspraksis 33

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 for VandCenter Syd as.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Odense, den 18. april 2017

Direktion

Mads Leth

Gerda Hald

Bestyrelse

Leif Lund Knudsen
formand

Tonny Vest
næstformand

Tina Jensen

Thorkild Korsholm Maarbjerg

Jes Heilbo

Poul René Lundegaard

Birgitte Rose Mogensen

Claus Lützov Jacobsen

Steen Jakobsen

Carsten Hammer

Kenneth Rong-Petersson

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i VandCenter Syd as

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet og koncernregnskabet giver et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet og koncernregnskabet for VandCenter Syd as for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel selskabet som koncernen samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og koncernregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab og et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets og koncernens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet eller koncernen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets og koncernens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets og koncernens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet og koncernen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 18. april 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Poul Erik Jacobsen
statsautoriseret revisor

Mette Plambech
statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

Selskabet

VandCenter Syd as
Vandværksvej 7
5000 Odense C

Telefon: 63132333
Telefax: 63132334
E-mail: info@vandcenter.dk
Hjemmeside: www.vandcenter.dk

CVR-nr.: 17 41 40 03
Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december
Hjemstedskommune: Odense

Bestyrelse

Leif Lund Knudsen, formand
Tonny Vest
Tina Jensen
Thorkild Korsholm Maarbjerg
Jes Heilbo
Poul René Lundegaard
Birgitte Rose Mogensen
Claus Lützov Jacobsen
Steen Jakobsen
Carsten Hammer
Kenneth Rong-Petersson

Direktion

Mads Leth
Gerda Hald

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Rytterkasernen 21 Postboks 370
5100 Odense C

Pengeinstitut

Nordea Bank Danmark A/S
Vestre Stationsvej 7
5000 Odense C

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2016	2015	2014	2013	2012
	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	510	406	460	450	380
Bruttofortjeneste	107	9	85	82	7
Resultat af ordinær primær drift	70	-30	45	46	-30
Resultat før finansielle poster	30	-52	27	21	-47
Resultat af finansielle poster	-28	-28	-26	-21	-24
Årets resultat	1	-62	0	17	-53
Balance					
Balancesum	8.540	8.501	8.494	8.415	8.461
Egenkapital	6.434	6.432	6.493	6.493	6.436
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	294	254	207	209	312
- investeringsaktivitet	-274	-320	-354	-322	-325
heraf investering i materielle anlægsaktiver	-291	-329	-365	-333	-132
- finansieringsaktivitet	14	101	116	41	-18
Årets forskydning i likvider	34	35	-31	-72	-31
Antal medarbejdere	0	0	0	0	181
Nøgletal i %					
Bruttomargin	21,0%	2,2%	18,5%	18,2%	1,8%
Overskudsgrad	5,9%	-12,8%	5,9%	4,7%	-12,4%
Afkastningsgrad	0,4%	-0,6%	0,3%	0,2%	-0,6%
Soliditetsgrad	75,3%	75,7%	76,4%	77,2%	76,1%
Forrentning af egenkapital	0,0%	-1,0%	0,0%	0,3%	-0,8%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Årsrapporten for VandCenter Syd as for 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Års- og koncernregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Hovedaktivitet

Selskabet varetager drifts- og anlægsopgaver på vandforsynings- og spildevandsområdet, bidrager til klimatilpasning og anvender tillige sine kompetencer ved tilknyttede aktiviteter i Danmark og udlandet.

Selskabets indtægter er baseret på brugerafgifter i form af tilslutningsbidrag, målerafgift, vandafgifter, fast bidrag og vandafledningsbidrag, der takstfastsættes årligt af Odense Byråd samt mindre indtægter fra de tilknyttede aktiviteter.

I henhold til Vandsektorloven og Lov om betalingsregler for spildevand skal indtægter for hvert af de to forsyningsområder Vand og Spildevand finansiere de respektive årlige produktions- og administrationsomkostninger, finansielle poster og investeringer.

Væsentlige begivenheder i 2016

Organisationen

I løbet af 2016 blev den nye organisering fra 1. januar 2015 endeligt indarbejdet herunder specielt i forhold til samarbejdsfora på investeringsområdet samt de tværgående teams. Med henblik på til stadighed at udvikle og justere den nye organisation, så den på bedst mulig måde faciliterer drift og udvikling i selskabet, er organisationsudvikling fast dagsordenpunkt på de ugentlige chefmøder.

Der er indledt en proces i forhold til evaluering af selskabets personalemæssige ressourcer og kompetencer i de enkelte områder i forhold til virkeliggørelsen af Strategi 2015 – 19. Processen vil afsluttes primo 2017.

Med opførelsen af kontorbygningen på hjørnet af Fælledvej og Roarsvej, ”Det Grønne Hus”, som blev indviet i forsommeren 2016 blev det muligt at samle alle SamAquas medarbejdere i gode tidssvarende rammer. Samtidig blev det muligt at få plads til medarbejderne, primært fra Kommunikation, som i længere tid havde været placeret i en pavillon i gården, i kontorhusene langs Roarsvej. Denne anledning blev udnyttet til en omfattende omplacering af medarbejderne og ny indretning af disse kontorhuse med henblik på at understøtte samarbejdet på tværs af de 3 områder, som har til huse her. Denne proces afsluttedes ved udgangen af 2016. På Ejby Mølle blev der etableret nyt tidssvarende el-værksted og besøgscenter. Med disse nye faciliteter har VandCenter Syd tilendebragt et mangeårigt forløb med henblik på at give alle medarbejdere gode og tidssvarende rammer for deres daglige arbejde.

I efteråret besluttede den nuværende direktør, Anders Bækgaard, at fratræde og lade sig pensionere med udgangen af juni 2017. En proces blev derfor igangsat med henblik på rekruttering af en ny administrerende direktør. Processen blev afsluttet primo 2017 med ansættelse af Mads Leth, hidtidig områdechef for Drift i VandCenter Syd.

Ledelsesberetning

Værdibaseret ledelse

I foråret 2016 gennemførtes den anden 360 graders lederevaluering af alle ledere i selskabet, teamledere, afdelingsledere projektchefer, områdechefer og direktøren i forhold til den værdibaserede ledelsesform, som anvendes i selskabet. Det kunne konstateres, at den opfølgende lederudvikling, som blev sat i værk efter 360 graders evalueringen i 2012-13 havde båret frugt, da 80% af lederne samlet havde højere og mere komplet evaluering, og at bundniveauet var blevet højere. Opfølgning på den nye evaluering blev sat i værk.

I begyndelsen af 2016 gennemførtes APV/medarbejdertilfredshedsundersøgelse. Der er selvfølgelig stadig rum for forbedringer rundt i teams og afdelinger; men det overordnede resultat viser en markant udvikling mod det bedre over årene. 92% af personalet er tilfredse med deres job, alt taget i betragtning og vil anbefale VandCenter Syd som arbejdsplads til andre. VandCenter Syd ligger meget flot i benchmark med gennemsnit for 30 lignende virksomheder.

Der er gennem året fortsat aktiviteter med henblik på forankring af værdigrundlaget for VandCenter Syd herunder i lederuddannelsen af de nye ledere i selskabet. Med henblik på til stadighed at udvikle og justere den værdibaserede ledelse er værdibaseret ledelse fast dagsordenpunkt på de ugentlige chefmøder.

Nye rammebetingelser - ny statslig regulering

I februar 2016 kom revisionen af Vandsektorloven, Lov om ændring af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, lov om vandforsyning m.v., på plads, og herefter bl.a. Bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber (Udmøntning af vandsektorforliget), som trådte i kraft den 12. oktober 2016. Bekendtgørelsen indebærer en ny statslig regulering af vandselskaberne i Danmark med henblik på at opnå effektiviseringsgevinster baseret et totaløkonomisk princip (drift og investeringer), hvor den hidtidige regulering var baseret på at opnå effektiviseringsgevinster med udgangspunkt i driftsomkostningerne. Den nye økonomiske regulering træder i kraft pr. 1. januar 2017.

Effektivisering og økonomi

VandCenter Syd har i løbet af året forberedt sig på lovgivningens strammere økonomiske regulering både i forhold til den nære fremtid i 2017 med budget, som er tilpasset de statslig udmeldte effektiviseringskrav og på længere sigt gennem intensivering af den samlede proces for effektiviseringstiltag "Altid effektiv" herunder udvikling af nye og mere effektive økonomiske styringsredskaber, ny strategi for igangsætning og prioritering af selskabets investeringer, hjælpeværktøjer til prioritering af investeringer herunder pilotprojekt om asset management og implementering af WEST-modellen, bedre projektplanlægningsværktøj og videreuddannelse af projektlederne.

Udvikling og innovation

Også 2016 var præget af stor aktivitet på udviklings- og innovationsområdet. 3VAND samarbejdet (HOFOR, BIOFOS, Aarhus Vand og VCS) og i den forbindelse ikke mindst samarbejdets fælles udviklings- og innovationskonsulent har som forventet medvirket til en betydelig forøgelse i alle selskabernes udviklingsaktiviteter. Efter afslutningen af det meget store "fyrtårnsprojekt" på vandforsynings siden, Fremtidens Vandforsyning, i 2016 kredser de nye igangsatte udviklingsprojekter gennem året primært om spildevandsrensningsteknologi, regnvandshåndtering og klimatilpasning. VandCenter Syd opnåede i 2016,

Ledelsesberetning

at en af selskabets projektchefer blev medlem af forskningsudvalget i den amerikanske organisation WERF, som eneste ikke-amerikanske medlem.

VandCenter Syd blev på WEFTEC 2016 i New Orleans anerkendt som ”Utility of the Future today” som et ud af kun 2 vandselskaber uden for USA. I forlængelse heraf har VCS indgået aftale med det amerikanske selskab CH2M, som VCS har haft samarbejde med gennem en årrække, om at bistå med rådgivning i forhold til drift af spildevandsrensningsanlæg. Første opgave var et anlæg i Orlando, Florida.

Samarbejde lokalt, nationalt og internationalt

VCS anerkender vigtigheden af godt samarbejde i vandsektoren med henblik på faglig udvikling, innovation og effektiviseringer.

Desværre blev det lokale tætte samarbejde med Middelfart Spildevand om etablering af et fælles rensesanlæg på Nordvestfyn pludselig stoppet ved slutningen af året, da en økonomisk analyse viste, at gennemførelsen af projektet ikke var mulig under den nye, strammere, statslige, økonomiske regulering. Parterne finder, at dette er en utilsigtet følgevirkning af de nye regler, hvorfor der vil blive arbejdet videre i 2017 på landspolitisk niveau for at få justeret regelsættet.

Skovrejsningsaftalen mellem Miljø- og fødevarerministeriet, Odense Kommune og VandCenter Syd fra 2001 blev i 2016 fornyet, hvad angår Elmelund-området. Aftalen løber i 10 år og sikrer en fortsat koordineret indsats i det 740 ha store projektområde vest for Odense, hvor der p.t. er etableret 350 ha skov.

Det fælles (11 selskaber) shared service selskab SamAqua har i 2016 tilvejebragt en ny virksomhedsstrategi. Der er nu fuld enighed mellem ejerne om rammer og retning for selskabet, og nye og flere fælles services er under udvikling.

3VAND samarbejdet blev i 2016 videre udviklet og retningen for fremtiden fastlagt i en fælles strategi, hvor de 4 væsentligste strategiske indsatsområder blev formuleret: Innovation og Udvikling, Vandoperatørrollen, Internationalisering og Økonomisk Regulering. 3VAND indledte et konkret samarbejde på et stort træningsprojekt for et regionalt vandselskab i Zambia i forbindelse med et dansk firmas implementering af ny teknologi. 3 af de 4 parter bidrager med medarbejdere/instruktører på opgaven. Opgaven er et godt eksempel på, hvorledes offentligt ejede vandselskaber kan understøtte Regeringens vandvision.

Det internationale faglige samarbejde med AlexRenew i USA og PUB Singapore har været relativt aktivt i 2016 med udveksling af medarbejdere med henblik på gensidig faglig inspiration og innovation. VCS har delt sine erfaringer med den internationale vandsektor omkring innovation, udvikling og internationalt samarbejde ved en række indlæg bl.a. på International Water Associations 2016 World Water Congress og på WEFTEC 2016. Den hidtidige samarbejdsaftale med Vodokanal Sct. Petersborg blev ikke forlænget ved dens udløb i 2016 primært pga. situationen i Ukraine.

Vand og spildevandsforbrug

Drikkevandsalget er i 2016 steget lidt i forhold til 2015. Den samlede stigning er på ca. 0,75 %, hvilket svarer til ca. 66.000 m³. Stigningen ses både på erhvervs- og husholdningsforbruget, hvor imod vandsalget

Ledelsesberetning

til andre forsyninger er gået lidt tilbage. Det totale vandsalg i 2016 var 8,7 mio. m³ drikkevand samt 0,5 mio. m³ grundvand (sekundavand) til Fynsværket.

VandCenter Syd opkrævede i 2016 i alt vandafledningsafgift (spildevand) for 11,0 mio. m³ i og det er en stigning på ca. 1,4 % i forhold til 2015. Der er ikke direkte sammenhæng mellem drikkevandssalg og den samlede vandafledningsafgift. Dels er forsyningsområderne ikke sammenfaldende, en del virksomheder indvinder selv vand, og dels er en del virksomheder fritaget for vandafledningsafgift, for den del af drikkevandet, som indgår i produktionen og ikke ledes til kloak.

VandCenter Syd udtager langt flere vandprøver end det lovpligtige. Dette gøres for at kunne følge vandkvaliteten tæt og sikre forbrugeren godt drikkevand. De senere års arbejde med Dokumenteret Drikkevands Sikkerhed (DDS) har øget fokus på gode arbejdsvaner, hvilket har reduceret risikoen for forurening af vandet. Vores forbrugere får leveret vand af rigtig god kvalitet, som indvindes under bæredygtige forhold.

Investeringer

Set over en 10-årig periode har vi på vandområdet gennemsnitligt investeret 34 mio. kr. årligt på vores kildepladser, vandværker og ledningsnet. Vores investeringer i 2016 var samlet på 46 mio. kr. De største investeringer i 2016 var henholdsvis ledningsomlægninger i forbindelse med infrastrukturprojekter i Odense (Letbanen og Th. B. Thriges Gade) samt fornyelse af vandledninger på det eksisterende ledningsnet. Derudover investerede vi i udbygningen af ledningsnettet i forbindelse med nye udstykninger samt udskiftning af vandmålere hos kunderne.

2016 blev endnu et år med store investeringer på spildevandsområdet, i alt 244 mio. kr. Set over en 10 årig periode har vi gennemsnitligt investeret 225 mio. kr.

De statslige vandplaner og Nordfyns og Odense Kommunes spildevandsplaner stiller store miljøkrav, herunder nye krav til bæredygtig vandindvinding, beskyttelse af kildepladser, spildevandsrensning i det åbne land, håndtering af regnvand, begrænsning af overløb fra de fælleskloakerede områder, fornyelse og udbygning af ledningsnettet samt imødegåelse af klimaændringer. Disse service- og miljøkrav har derfor i en årrække stillet store krav til investeringerne i VandCenter Syd. Byomdannelsesprojekterne Letbanen og Thoma B. Thriges Gades projektet medfører i perioden 2015 – 2017 ligeledes meget store investeringer til omlægning og renovering af afløbsledninger.

Det meget store Langelinieprojekt fortsatte gennem hele 2016, og nærmer sig nu sin afslutning i 2017. Bassinerne og langt de fleste ledningsanlæg er taget i brug og bidrager til at forbedre forholdene for Odense Å og for vores kunder i området.

Odense By er under forandring som følge af byomdannelsesprojektet "Fra Gade til By" i Thomas B. Thriges Gade og forberedelserne til den kommende letbane. VandCenter Syd har i 2016 haft travlt med at flytte eller forstærke ledninger, som var placeret i byggefeltene for den nye bydel eller letbanens trace. En stor del af årets løbende ledningsfornyelse har også været koncentreret om disse projekter. Samlet set har byens projekter domineret VandCenter Syds investeringer betydeligt i 2016.

Ledelsesberetning

I Skibhus kvarteret skal der i de kommende år gennemføres et pilotprojekt "Klimaklar Skibhus", med henblik på at håndtere regnvandet i området ved brug af bæredygtige løsninger med lokal afledning af regnvandet. I 2016 er der arbejdet med udvikling af løsninger, og der er gjort en stor indsats for at involvere projektets mange interessenter, som har væsentlig indflydelse på projektets succes. Erfaringerne fra pilotprojektet vil danne udgangspunkt for fremtidig udbredelse af denne tilgang til håndtering af regnvand i mange andre områder.

I Odense og Nordfyns kommuner er etableret en række nye udstykninger i 2016, som VandCenter Syd har forsynet med afløbssystemer, herunder Bellinge Fælled, Anderupvej, Bogensevej, Pilegårdsvænget i Søndersø m.fl.

SamAqua oplever fortsat tilgang i opgaveporteføljen og har som følge deraf rekrutteret flere nye medarbejdere. I 2016 blev den nye bygning "Det grønne hus" på Roersvej taget i brug, hvor SamAquas medarbejdere er blevet samlet i nye og indbydende omgivelser, som fremover vil understøtte den fortsatte videndeling og kompetenceudvikling i selskabet.

Udvikling i året

Koncernens resultatopgørelse for 2016 udviser et overskud på 1,2 mio. kr. og koncernens balance pr. 31. december 2016 udviser en egenkapital på 6.434,5 mio. kr. Den positive resultatudvikling skyldes primært, at der i regnskabsåret 2015 blev tilbageført indregnede underdækninger som følge af afgørelse fra Forsyningssekretariatet.

Nettoomsætning

Moderselskabets takstreguleringsmæssige omsætning var 507,2 mio. kr. hvilket var en stigning på 35,7 mio. kr. eller 7,6 % i forhold til 2015. Moderselskabets nettoomsætning var i 2015 påvirket af en ændret administrativ praksis vedrørende tidligere indregnet, men ikke opkrævet omsætning. Forholdet medfører, at fremtidig opkrævning af 77,9 mio. kr. ikke er mulig, og derfor er tilbageført i 2015 og indgår som en del af beløbet under regulering af underdækning. Moderselskabets nettoomsætning i 2016 var 503,7 mio. kr. hvilket var en stigning på 104,0 mio. kr. eller 26,0 % i forhold til 2015.

Koncernens nettoomsætning i 2016 var 510,2 mio. kr. hvilket var en stigning på 104,6 mio. kr. eller 25,8 % i forhold til 2015.

Driftsresultat

Koncernens resultat af ordinær drift primær drift udgjorde i 2016 69,9 mio. kr. mod -30,4 mio. kr. i 2015. Den positive resultatudvikling skyldes primært, at der i regnskabsåret 2015 blev tilbageført indregnede underdækninger som følge af afgørelse fra Forsyningssekretariatet på 77,9 mio. kr.

Finansielle poster

Finansielle poster udgjorde netto i 2016 -28,2 mio. kr., hvilket er en stigning på 0,5 mio. kr. fra 2015.

Ledelsesberetning

Året der gik og opfølgning på sidste års forventede udvikling

Moderselskabets resultatopgørelse for 2016 udviser et overskud på 1,2 mio. kr., og balance pr 31. december 2016 udviser en egenkapital på 6.434,5 mio. kr.

Kapitalberedskabet

Den likvide beholdning udgør 31. december 2016 125,4 mio. mod 91,7 mio. kr. i 2015.

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Der er ingen væsentlig usikkerhed ved indregning eller måling af de anvendte beløb, og ligeledes er regnskabet ikke påvirket af usædvanlige forhold.

Renterisici

Den rentebærende nettogæld udgør 942,6 mio. kr. Heraf udgør den variabelt forrentede del kun 15 % og moderate ændringer i renteniveauet vil ikke have nogen væsentlig direkte effekt på resultatet.

Strategi og målsætninger

Forventninger til 2017

Den reviderede Vandsektorlov, som kom i 2016, lægger op til et betydeligt effektiviseringsmål frem mod 2020 for vandselskaberne i Danmark. Et af redskaberne er konsolidering i vandsektoren og ud over landet er denne proces i fuld gang. Det må forudses, at denne udvikling fortsætter, da effektiviseringsmålet vil blive meget tyngende for de mindre selskaber. I 2016 kom tillige regeringens forsyningsstrategi, "Forsyning for fremtiden", som omfatter alle forsyningsydelser herunder vand og spildevand. Strategien lægger op til et betydeligt ekstra effektiviseringsmål for forsyningssektoren frem mod 2025, som skal opnås på basis af 5 principper. I 2017 indleder staten en række analyser i vandsektoren, som samlet set peger hen mod en lovgivning, der giver incitamenter til en privatisering af den i dag fortrinsvis kommunalt ejede sektor.

I 2017 vil der blive udarbejdet dokumentation og retningslinjer for alle berørte områder vedrørende persondata i henhold til den nye EU persondataforordning, der træder i kraft 25. maj 2018.

Effektivisering og økonomi

Året 2017 vil stå i økonomiens tegn. Den reviderede vandsektorlov er trådt i kraft, og det betyder bl.a., at vandselskaberne i Danmark, herunder VandCenter Syd, fra 1. januar 2017 bliver reguleret på totalomkostninger, hvor den tidligere regulering "kun" omfattede drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. Nu kommer også investeringer i spil.

Selskabet vil i 2017 fortsætte bestræbelserne på at tilpasse investeringsniveauet med henblik på en stabilisering af den rentebærende gæld. Denne proces blev udfordret i 2016 af selskabets aktiviteter i forbindelse med byudviklingsprojekterne i Odense.

Ledelsesberetning

Den nye økonomiske regulering betyder generelle effektiviseringskrav på drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne (OPEX) og på investeringerne (CAPEX) samt individuelt effektiviseringskrav på totalomkostningerne (TOTEX). Imidlertid har VandCenter Syd forberedt sig på dette bl.a. gennem koncernopbygningen. Selskabet arbejder i et betydeligt omfang med indtægtsdækket virksomhed i Danmark og udlandet, med fondsstøttede udviklings- og innovationsprojekter, med en stadigt stigende energiproduktion og opnår betydelige besparelser på omkostningssiden sammen med ti vandselskaber på Fyn og i Jylland gennem det fælles serviceselskab SamAqua. I forhold til effektivisering af kerneopgaverne har der i det fortløbende Altid effektiv-projekt gennem 2016 været særlig opmærksomhed på udvikling af værktøjer, styrings- og planlægningsredskaber, som giver mulighed for en meget tæt og løbende økonomisk prognostisering og opfølgning. Selskabet går således godt rustet ind i den nye regulering.

I 2017 udmøntes Vandsektorlovens krav om performancebenchmarking inden for forhold vedrørende miljø, sundhed, energi og klima samt forsyningssikkerhed. Indberetningen i 2017 for driftsåret 2016 er frivillig, herefter skal vandselskaberne foretage årlige indberetninger til Miljø- og fødevarerministeriet.

Social ansvarlighed

VandCenter Syd har siden 2008 udarbejdet en årlig rapport om sit samfundsansvar. Den har gennem årene været baseret på Global Reporting Initiative's Sustainability Guidelines suppleret de seneste år med bæredygtighedsindikatorer, som har betydning for den særlige virksomhed, VCS udøver. I 2015 tilsluttede selskabet sig FN Global Compact, og i ansvarlighedsrapporten 2016 rapporteredes tillige i relation til de 10 principper. I 2016 har selskabet indledt en granskning af FNs 2030 Bæredygtighedsdagsordens 17 Verdensmål - en granskning, som afsluttes i 2017 med henblik på at implementere "Forretningsdrevet bæredygtighed" fra og med Virksomhedsplan 2018. Der har desuden fortsat været arbejdet med synliggørelse i selskabet og udmøntning af Odense Charter for Mangfoldighed.

Samspil med myndighederne om planer og politikker samt eksternt miljø

VandCenter Syd vil løbende bidrage til at fremme og understøtte Odense og Nordfyns kommuners til enhver tid gældende visioner og tværgående politikker samt konkret de mere sektorspecifikke politikker, planer og strategier, som kommer til udtryk i fx klimaplan, miljøplan, spildevandsplan og vandforsyningsplan. I 2017 vil der specielt blive taget fat om spildevandsplaner i begge kommuner og vandforsyningsplan i Nordfyns kommune.

I samarbejde med 3VAND og DANVA fortsættes arbejdet med at udvide vandselskabernes muligheder for at indgå i rollen som driftsoperatør på områder, der ligger uden for sektorens nuværende ansvarsområder.

Selskabet er som en del af det integrerede ledelsessystem certificeret efter ISO 14001 Miljøledelse.

I 2017 vil selskabet blive ny certificeret efter ISO standarderne vedr. Kvalitet, Miljø og Fødevarer sikkerhed samt efter Arbejdsmiljøstandarden på baggrund af et nyt koncernledelsessystem.

Ledelsesberetning

Investeringer

Vi forventer igen i 2017 et spændende år. Blandt mange synlige opgaver er: Byomdannelsen i Odense med letbaneforberedelser og omlægninger i Thomas B. Thriges Gade, som begge afsluttes i 2017, samt forberedelserne til Nyt OUH. Det meget store Langelinie-projekt afsluttes ligeledes, hvorimod det urbane integrerede vandhåndteringsprojekt Klimaklar i Skibhus fortsætter ligesom den koordinerede indsats for at løse kystkloakproblematikken på Nordfyn.

Lige omkring årsskiftet 2016-17 blev det offentliggjort, at Facebook vil bygge et enormt stort datacenter i Odense, som vil være færdigt i 2020. Datacenteret i sig selv vil betyde en ikke uvæsentlig forøgelse i vandsalget; og erfaringer fra andre steder i verden viser, at et sådant datacenter trækker andre virksomheder til.

Kunder

Vores kunder vil få særlig opmærksomhed i 2017. Eksternt som internt vil vi arbejde med større involvering af kunderne i vores beslutningsprocesser og med medarbejdernes rolle som VandCenter Syds ambassadører. Vi skal i endnu højere grad være kendt som kundernes eget selskab og som forsyningsvirksomheden, der leverer mest mulig værdi for sine kunder – og gerne mere end de forventer.

I foråret vil der blive afviklet en landsdækkende kampagne i forhold til kunderne med henblik på at minimere/undgå problematiske effekter i afløbssystemerne under navnet ”Kun 3 ting i dit lokum”.

Videnressourcer

Alle medarbejdere er pr. 1. oktober 2012 overført til VandCenter Syd Service ApS.

Redegørelse for samfundsansvar, jf. årsregnskabslovens § 99 a

Selskabet udarbejder supplerende beretning til årsrapporten for samfundsansvar. Beretningen der benævnes Ansvarlighedsrapport 2016 er godkendt på bestyrelsesmødet den 18. april 2017 og offentliggøres på VandCenter Syd's hjemmeside: <http://www.vandcenter.dk/om-os/ansvarlighed>.

Redegørelse for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen, jf. årsregnskabslovens § 99 b

Måltal for bestyrelsen og det øverste generelle ledelsesniveau

Odense Kommune har besluttet, at i byrådsperioden (2014-2017) er Odense Kommunes mål, at minimum to ud af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i VandCenter Syd skal være kvinder.

I selskabets øverste generelle ledelsesniveau – chefteam og mellemedlere - er målet, at andelen af kvinder øges til mindst 33 % inden udgangen af 2020.

Andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og status for opfyldelsen af de opstillede mål.

Sammensætningen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer var i 2015 følgende i

Ledelsesberetning

VandCenter Syd Holding A/S: 4 mænd og 2 kvinder svarende til fordeling på 67% / 33% og i overensstemmelse med Odense Kommunes mål.

Andelen af det underrepræsenterede køn i de øvrige generelle ledelsesniveauer og status for opfyldelsen af de opstillede mål.

Vand- og spildevandsforsyning er traditionelt en arbejdsplads for mænd. For ikke mange år siden var kvinder generelt set kun at finde som sekretærer/tekniske designere og bogholdere.

Udviklingen fra 2008 til 2016 viser en stigning i personaleantallet på 54 (fra 164 til 218), heraf 27 kvinder, hvilket betyder, at andelen af kvinder af det totale personale er svagt stigende fra ca. 20% i 2008 til ca. 29% i 2016. Af et totalt personale i hele VandCenter Syd koncernen på 218 er 155 mænd og 63 kvinder.

Sammensætningen af ledelsen:

Chefteam (direktør og områdechefer):	4 mænd og 2 kvinder (33%)
Mellemledere:	10 mænd og 1 kvinde (9%)
Teamledere:	10 mænd og 3 kvinder (23%)
I alt	24 mænd og 6 kvinder (20%)

Som led i en stor organisationsændring i 2015 blev der udnævnt en kvindelig vicedirektør, en kvinde blev en del af øverste chefteam, og 2 kvinder blev udnævnt til teamledere.

Da der i 2016 ikke har været ledige stillinger på mellem- og teamlederniveau, har vi ikke iværksat særskilte aktiviteter for at fremme repræsentationen af kvinder i ledelsen i år. Herudover er det vigtigt at understrege, at selvom vi har et måltal på området, vil vi til enhver tid ansætte den bedst kvalificerede kandidat.

Ses der på samtlige ledere viser tallene en svag underrepræsentation (20%) i ledelsen i forhold til fordelingen i det samlede personale (29%). Ses på det øverste ledelsesniveau er 2020 målet nået, og her er der en svag overrepræsentation af kvinder (33%), mens der for mellemledere er en underrepræsentation af kvinder (9%). Andelen af kvinder i ledelsen af det udførende personale i driftsfunktionerne, vandforsyning, kloak og spildevandsrensning – teamlederne – er steget betydeligt fra 9 % til 23 % i 2016.

Politik

I VandCenter Syd er der lige muligheder for mænd og kvinder, og det efterstræbes, at dette ligeledes afspejles i en balance i antallet af mænd og kvinder på alle ledelsesniveauer.

VandCenter Syd ønsker at være en rummelig arbejdsplads uden diskrimination. Vi ser det som en styrke at have en balanceret kønssammensætning i ledelsen og er overbevist om, at det bidrager til en mere mangfoldig kultur, differentieret ledelse og et godt arbejdsmiljø.

Medarbejderne skal opleve, at Vandcenter Syd har en åben og fordomsfri kultur, hvor hver enkelt kan udnytte sine kompetencer bedst muligt, uanset køn.

Ledelsesberetning

Der arbejdes målrettet på at sikre, at VandCenter Syd har en kultur og et arbejdsmiljø, der appellerer til begge køn. Det sker fx gennem lederuddannelser, værdisamtaler og andre udvikling- og uddannelses tiltag.

Selskabets personalepolitik, rekrutteringsstrategi, og karriereudviklingsmuligheder understøtter denne politik.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016	2015	2016	2015
		TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Nettoomsætning		510.237	405.628	503.716	399.657
Produktionsomkostninger		-402.980	-396.440	-397.135	-391.397
Bruttoresultat		107.257	9.188	106.581	8.260
Administrationsomkostninger		-37.388	-39.609	-37.119	-39.417
Resultat af ordinær primær drift		69.869	-30.421	69.462	-31.157
Andre driftsindtægter		87	374	87	374
Andre driftsomkostninger	2	-40.157	-21.898	-40.157	-21.898
Resultat før finansielle poster		29.799	-51.945	29.392	-52.681
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder	4	0	0	313	561
Finansielle indtægter	5	738	615	738	614
Finansielle omkostninger	6	-28.926	-28.346	-28.921	-28.343
Resultat før skat		1.611	-79.676	1.522	-79.849
Skat af årets resultat	7	-388	17.936	-299	18.109
Årets resultat		1.223	-61.740	1.223	-61.740

Resultatdisponering

Forslag til resultatdisponering

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode
Overført resultat

	313	561
	910	-62.301
	1.223	-61.740

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Dyrknings- aftaler mv.		112	122	112	122
Immaterielle anlægsaktiver	8	112	122	112	122
Grunde og bygninger		44.062	43.484	44.062	43.484
Distributionsanlæg		7.768.335	7.727.581	7.768.335	7.727.581
Fællesfunktionsanlæg		236.393	228.110	236.392	228.083
Materielle anlægsaktiver under udførelse		148.541	198.037	148.541	198.037
Materielle anlægsaktiver	9	8.197.331	8.197.212	8.197.330	8.197.185
Kapitalandele i dattervirk- somheder	10	0	0	2.695	2.382
Kapitalandele i associerede virksomheder	11	348	348	348	348
Tilgodehavender i tilknytte de virksomheder	12	2.677	3.067	2.677	3.067
Underdækning	12	124.831	142.524	124.831	142.524
Finansielle anlægsaktiver		127.856	145.939	130.551	148.321
Anlægsaktiver		8.325.299	8.343.273	8.327.993	8.345.628
Varebeholdninger		554	781	0	0

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		31.323	26.540	28.831	22.283
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		2.049	5.663	2.603	5.988
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		73	125	73	125
Underdækning		33.386	18.899	33.386	18.899
Andre tilgodehavender		21.574	14.095	21.574	14.095
Periodeafgrænsningsposter	13	0	9	0	0
Tilgodehavender		88.405	65.331	86.467	61.390
Likvide beholdninger		125.388	91.742	124.527	93.162
Omsætningsaktiver		214.347	157.854	210.994	154.552
Aktiver		8.539.646	8.501.127	8.538.987	8.500.180

Balance 31. december

Passiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Selskabskapital		561.798	561.798	561.798	561.798
Reserve for opskrivninger		2.811.297	2.843.154	2.811.297	2.843.154
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	2.195	1.882
Overført resultat		3.061.380	3.027.210	3.059.185	3.025.328
Egenkapital		6.434.475	6.432.162	6.434.475	6.432.162
Hensættelse til udskudt skat	14	906.491	906.253	906.406	906.082
Hensatte forpligtelser		906.491	906.253	906.406	906.082
Kreditinstitutter		893.980	879.871	893.980	879.871
Gæld til tilknyttede virksomheder		4.439	6.591	4.439	6.591
Anden gæld		40.796	61.194	40.796	61.194
Periodeafgrænsningsposter		84.760	68.719	84.760	68.719
Langfristede gældsforpligtelser	15	1.023.975	1.016.375	1.023.975	1.016.375

Balance 31. december

Passiver

		Koncern		Moderselskab	
	Note	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Kreditinstitutter	15	44.202	41.709	44.202	41.709
Leverandører af varer og tjenesteydelser		84.237	50.948	84.084	50.655
Gæld til tilknyttede virksomheder	15	11.923	12.743	11.796	12.583
Anden gæld	15	33.136	39.963	32.842	39.640
Periodeafgrænsningsposter	15,16	1.207	974	1.207	974
Kortfristede gældsforpligtelser		174.705	146.337	174.131	145.561
Gældsforpligtelser		1.198.680	1.162.712	1.198.106	1.161.936
Passiver		8.539.646	8.501.127	8.538.987	8.500.180
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	19				
Nærtstående parter	20				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	21				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	Selskabs- kapital	Reserve for op- skrivninger	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. januar	561.798	2.843.154	0	3.027.210	6.432.162
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-31.857	0	31.857	0
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	0	0	850	850
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	240	240
Årets resultat	0	0	0	1.223	1.223
Egenkapital 31. december	561.798	2.811.297	0	3.061.380	6.434.475

Moderselskab

	Selskabs- kapital	Reserve for op- skrivninger	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. januar	561.798	2.843.154	1.882	3.025.328	6.432.162
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-31.857	0	31.857	0
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	0	0	850	850
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	240	240
Årets resultat	0	0	313	910	1.223
Egenkapital 31. december	561.798	2.811.297	2.195	3.059.185	6.434.475

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern	
		2016	2015
		TDKK	TDKK
Årets resultat		1.223	-61.740
Reguleringer	17	318.927	289.034
Ændring i driftskapital	18	1.762	54.359
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		321.912	281.653
Renteindbetalinger og lignende		739	615
Renteudbetalinger og lignende		-28.926	-28.351
Pengestrømme fra ordinær drift		293.725	253.917
Regulering udskudt skat		89	-176
Pengestrømme fra driftsaktivitet		293.814	253.741
Køb af materielle anlægsaktiver		-290.546	-328.638
Salg af materielle anlægsaktiver		87	374
Tilslutningsafgifter		16.275	8.510
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-274.184	-319.754
Ændring af gæld til Kommune Kredit, netto		16.600	86.892
Ændring mellemværende		-2.584	14.420
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		14.016	101.312
Ændring i likvider		33.646	35.299
Likvider 1. januar		91.742	56.443
Likvider 31. december		125.388	91.742
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		125.388	91.742
Likvider 31. december		125.388	91.742

Noter til årsregnskabet

1 Segmentoplysninger - Moderselskab

2016

	Vand TDKK	Spild TDKK	Dattervirksomheder TDKK	Moderselskab DKK
Omsætning	119.049	388.143	0	507.192
Regulering af underdækning	-3.634	158	0	-3.476
Nettoomsætning	115.415	388.301	0	503.716
Produktionsomkostninger	-86.080	-311.055	0	-397.135
Bruttoresultat	29.335	77.246	0	106.581
Administrationsomkostninger	-15.175	-21.944	0	-37.119
Resultat af ordinær primær drift	14.160	55.302	0	69.462
Andre driftsindtægter	15	72	0	87
Andre driftsomkostninger	-10.777	-29.380	0	-40.157
Resultat før finansielle poster	3.398	25.994	0	29.392
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	313	313
Finansielle poster, netto	-3.244	-24.939	0	-28.183
Resultat før skat	154	1.055	313	1.522
Skat af årets resultat	-38	-261	0	-299
Årets resultat	116	794	313	1.223

2015

Omsætning	103.816	367.725	0	471.541
Regulering af underdækning	-32.264	-39.620	0	-71.884
Nettoomsætning	71.552	328.105	0	399.657
Produktionsomkostninger	-80.391	-311.006	0	-391.397
Bruttoresultat	-8.839	17.099	0	8.260
Administrationsomkostninger	-15.146	-24.271	0	-39.417
Resultat af ordinær drift	-23.985	-7.172	0	-31.157
Andre driftsindtægter	0	374	0	374
Andre driftsomkostninger	-1.858	-20.040	0	-21.898
Resultat før finansielle poster	-25.843	-26.838	0	-52.681
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder	0	0	561	561
Finansielle poster, netto	-3.016	-24.713	0	-27.729
Resultat før skat	-28.859	-51.552	561	-79.849
Skat af årets resultat	6.499	11.610	0	18.109
Årets resultat	-22.360	-39.941	561	-61.740

Noter til årsregnskabet

2 Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger, TDKK 40.157 vedrører skrotninger af anlægsaktiver.

3 Medarbejderforhold	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Heraf udgør vederlag til bestyrelse	625	625	625	625
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	0	0	0	0

Personalet er med virkning fra og med 1. oktober 2012 overført til VandCenter Syd Service ApS, hvorfra de udlejes til bl.a. VandCenter Syd as. Vederlag til direktionen indgår i VandCenter Syd Service ApS's personalenote.

4 Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder	Moderselskab	
	2016	2015
	TDKK	TDKK
Andel af overskud i dattervirksomheder	313	561
	313	561

5 Finansielle indtægter	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	70	137	70	137
Andre finansielle indtægter	668	478	668	477
	738	615	738	614

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
6 Finansielle omkostninger				
Renteomkostninger tilknyttede virksomheder	158	200	158	200
Andre finansielle omkostninger	28.768	28.146	28.763	28.143
	28.926	28.346	28.921	28.343
7 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	0	0	0	0
Årets udskudte skat	413	-17.664	324	-17.837
Regulering af udskudt skat tidligere år	-25	-272	-25	-272
	388	-17.936	299	-18.109
8 Immaterielle anlægsaktiver				
Koncern				Dyrkningsaftaler mv. TDKK
Kostpris 1. januar				288
Kostpris 31. december				288
Ned- og afskrivninger 1. januar				166
Årets afskrivninger				10
Ned- og afskrivninger 31. december				176
Regnskabsmæssig værdi 31. december				112
			2016 TDKK	2015 TDKK
Af- og nedskrivninger af immaterielle anlægsaktiver er omkostningsført under følgende poster:				
Produktionsomkostninger			10	10
			10	10

Noter til årsregnskabet

9 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og byg- ninger	Distributions- anlæg	Fællesfunk- tionsanlæg	Materielle an- lægsaktiver un- der udførelse	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Kostpris 1. januar	43.484	6.236.609	245.958	198.037	6.724.088
Tilgang i årets løb	578	312.676	26.787	148.541	488.582
Afgang i årets løb	0	-26.324	0	-198.037	-224.361
Overførsler i årets løb	0	14.476	0	0	14.476
Kostpris 31. december	<u>44.062</u>	<u>6.537.437</u>	<u>272.745</u>	<u>148.541</u>	<u>7.002.785</u>
Opskrivninger 1. januar	0	3.526.811	118.258	0	3.645.069
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-26.367	0	0	-26.367
Overførsler i årets løb	0	-14.476	0	0	-14.476
Opskrivninger 31. december	<u>0</u>	<u>3.485.968</u>	<u>118.258</u>	<u>0</u>	<u>3.604.226</u>
Ned- og afskrivninger 1. januar	0	2.035.838	136.105	0	2.171.943
Årets afskrivninger	0	231.766	18.505	0	250.271
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	-12.534	0	0	-12.534
Ned- og afskrivninger 31. december	<u>0</u>	<u>2.255.070</u>	<u>154.610</u>	<u>0</u>	<u>2.409.680</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>44.062</u>	<u>7.768.335</u>	<u>236.393</u>	<u>148.541</u>	<u>8.197.331</u>

	2016 TDKK	2015 TDKK
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver er omkostningsført under følgende poster:		
Produktionsomkostninger	231.766	231.710
Administrationsomkostninger	<u>18.505</u>	<u>17.758</u>
	<u>250.271</u>	<u>249.468</u>

Noter til årsregnskabet

	Moderselskab	
	2016	2015
	TDKK	TDKK
10 Kapitalandele i dattervirksomheder		
Kostpris 1. januar	500	500
Kostpris 31. december	500	500
Værdireguleringer 1. januar	1.882	1.321
Årets resultat	313	561
Værdireguleringer 31. december	2.195	1.882
Regnskabsmæssig værdi 31. december	2.695	2.382

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
VCS-TA A/S	Odense	500.000	100%	2.695	313

	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
11 Kapitalandele i associerede virksomheder				
Kostpris 1. januar	348	348	348	348
Regnskabsmæssig værdi 31. december	348	348	348	348

Kapitalandele i associerede virksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
DanAqua Holding ApS	Odense	TDKK 480	39%	461	-

Noter til årsregnskabet

12 Øvrige finansielle anlægsaktiver

	Koncern		Moderselskab	
	Tilgodehaven- der i tilknyttede virksomheder	Underdækning	Tilgodehaven- der i tilknyttede virksomheder	Underdækning
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Kostpris 1. januar	3.067	161.424	3.067	161.424
Afgang i årets løb	0	-3.207	0	-3.207
Overførsler i årets løb	-390	-33.386	-390	-33.386
Kostpris 31. december	<u>2.677</u>	<u>124.831</u>	<u>2.677</u>	<u>124.831</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>2.677</u>	<u>124.831</u>	<u>2.677</u>	<u>124.831</u>

13 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer og renter.

	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
14 Hensættelse til udskudt skat				
Immaterielle anlægsaktiver	-5.814	-7.271	-5.814	-7.271
Materielle anlægsaktiver	1.054.600	1.056.886	1.054.607	1.056.890
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelse	-235	-198	-235	-198
Tilgodehavende underdækning	34.808	35.513	34.808	35.513
Skattemæssigt underskud til fremførsel	-176.868	-178.677	-176.960	-178.852
	<u>906.491</u>	<u>906.253</u>	<u>906.406</u>	<u>906.082</u>

Udskudt skat er afsat med 22% svarende til den aktuelle skattesats.

Noter til årsregnskabet

15 Langfristede gældsforpligtelser

Afdrag, der forfalder inden for 1 år, er opført under kortfristede gældsforpligtelser. Øvrige forpligtelser er indregnet under langfristede gældsforpligtelser.

Gældsforpligtelserne forfalder efter nedenstående orden:

	Koncern		Moderselskab	
	2016 TDKK	2015 TDKK	2016 TDKK	2015 TDKK
Kreditinstitutter				
Efter 5 år	683.401	697.558	683.401	697.558
Mellem 1 og 5 år	210.579	182.313	210.579	182.313
Langfristet del	893.980	879.871	893.980	879.871
Inden for 1 år	44.202	41.709	44.202	41.709
	938.182	921.580	938.182	921.580
Gæld til tilknyttede virksomheder				
Mellem 1 og 5 år	4.439	6.591	4.439	6.591
Langfristet del	4.439	6.591	4.439	6.591
Øvrig kortfristet gæld til tilknyttede virksomheder	11.923	12.743	11.796	12.583
	16.362	19.334	16.235	19.174
Anden gæld				
Mellem 1 og 5 år	40.796	61.194	40.796	61.194
Langfristet del	40.796	61.194	40.796	61.194
Inden for 1 år	20.398	20.398	20.398	20.398
Øvrig kortfristet gæld	12.738	19.565	12.444	19.242
Kortfristet del	33.136	39.963	32.842	39.640
	73.932	101.157	73.638	100.834
Periodeafgrænsningsposter				
Efter 5 år	79.929	64.821	79.929	64.821
Mellem 1 og 5 år	4.831	3.898	4.831	3.898
Langfristet del	84.760	68.719	84.760	68.719
Inden for 1 år	1.207	974	1.207	974
	85.967	69.693	85.967	69.693

Noter til årsregnskabet

16 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter vedrører tilslutningsbidrag, som afskrives over 75 år.

	Koncern	
	2016	2015
	TDKK	TDKK
17 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-738	-615
Finansielle omkostninger	28.926	28.346
Af- og nedskrivninger inklusiv tab og gevinst ved salg	250.194	249.103
Skat af årets resultat	388	-17.936
Andre reguleringer	40.157	30.136
	318.927	289.034

18 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital

Ændring i varebeholdninger	227	-345
Ændring i tilgodehavender	-21.654	68.323
Ændring i leverandører m.v.	22.339	-14.605
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	850	986
	1.762	54.359

	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
19 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser				

Pant og sikkerhedsstillelse

Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for realkreditinstitutter:

Grunde og bygninger med en regnskabsmæssig værdi på	44.062	43.484	44.062	43.484
---	--------	--------	--------	--------

Eventualforpligtelser

Koncernens danske selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst.

Noter til årsregnskabet

19 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser (fortsat)	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK

VandCenter Syd as har afgivet støtteerklæring til fortsat drift i DanAqua Holding ApS samt dets datterselskab DanAqua SDN.BHD i Malaysia. Den afgivne støtteerklæring er tidsbegrænset og ophører på den ordinære generalforsamling 2018.

Selskabet har indgået en såkaldt cash pool ordning med Nordea, I cash pool ordningen indgår alle koncernens selskaber. Det er VandCenter Syd as, der afgør de enkelte selskabers træk på ordningen. VandCenter Syd as hæfter for cash pool ordningen i sin helhed.

20 Nærtstående parter

Grundlag

Bestemmende indflydelse

VandCenter Syd Holding as, Vandværksvej 7, 5000 Odense C Aktionær

Koncernregnskab

Selskabet indgår i koncernrapporten for moderselskabet

Navn	Hjemsted
VandCenter Syd Holding as	Odense

21 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	Koncern		Moderselskab	
	2016	2015	2016	2015
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Revisionshonorar til				
PricewaterhouseCoopers	74	204	63	188
Andre ydelser	478	653	475	649
	552	857	538	837

Noter, regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for VandCenter Syd as for 2016 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Koncern- og årsregnskab for 2016 er aflagt i TDKK.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet VandCenter Syd as samt virksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne, eller hvori moderselskabet gennem aktiebesiddelse eller på anden måde har en bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og

Noter, regnskabspraksis

tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udlignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Regnskabsmæssig sikring

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af forventede fremtidige transaktioner, indregnes på egenkapitalen under overført resultat for så vidt angår den effektive del af sikringen. Den ineffektive del indregnes i resultatopgørelsen. Resulterer den sikrede transaktion i et aktiv eller en forpligtelse, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen og indregnes i kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den sikrede transaktion i en indtægt eller en omkostning, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen til resultatopgørelsen i den periode, hvor den sikrede transaktion indregnes. Beløbet indregnes i samme post som den sikrede transaktion.

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af nettoinvesteringer i selvstændige udenlandske dattervirksomheder eller associerede virksomheder, indregnes direkte i egenkapitalen for så vidt angår den effektive del af sikringen, mens den ineffektive del indregnes i resultatopgørelsen.

Hvile-i-sig-selv princippet

Over-/underdækning

Selskabet er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv" princip i henhold til vandsektorloven. Princippet medfører, at årets over- eller underdækning, opgjort som årets resultat efter vandsektorloven i forhold til opkrævede priser, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor i nettoomsætningen. Den akkumulerede over- eller underdækning efter vandsektorlovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugeren, og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå koncernen.

Noter, regnskabspraksis

Serviceydelser indregnes i takt med udførelse af den service, som kontrakten vedrører ved anvendelse af produktionsmetoden, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte serviceydelse. Metoden anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på serviceydelsen og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på serviceydelsen.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Nettoomsætningen reguleres med en eventuel over/underdækning.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter de omkostninger, der er medgået til at opnå årets omsætning, herunder lønninger og pensioner.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til ledelsen, det administrative personale, kontoromkostninger, afskrivninger m.v.

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg og skrotning af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder

Udbytte fra associerede virksomheder indtægtsføres i resultatopgørelsen, når de vedtages på generalforsamlingen i den associerede virksomhed. Dog modregnes udbytte som vedrører indtjening i den associerede virksomhed før modervirksomheden overtog denne i kostprisen for den associerede virksomhed.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renteindtægter og -omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser. Finansielle indtægter og udgifter indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Noter, regnskabspraksis

Selskabet indgår i sambeskatning. Den danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Udviklingsomkostninger og omkostninger til internt oparbejdede rettigheder indregnes i resultatopgørelsen som omkostninger i anskaffelsesåret.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver anskaffet før 1. januar 2010 er målt til standardpriser og standard levetider udmeldt af Forsyningssekretariatet i forbindelse med opgørelse af den reguleringsmæssige åbningsbalance.

Materielle anlægsaktiver måles til dagsværdi med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Materielle anlægsaktiver, der er under opførelse og ikke er taget i brug, er opført som igangværende projekter. Der afskrives ikke på igangværende projekter.

Produktionsanlæg består af vandværker, vandindvindingsanlæg, renseanlæg og andre lignende anlæg.

Distributionsanlæg består af ledningsnet til fremførsel af vand og bortskaffelse af spildevand.

Fællesfunktionsanlæg består af administrationsbygninger, biler, rullende materiel, IT, inventar, maskiner og værktøj.

Omkostninger til reovering af eksisterende aktiver aktiveres, når omkostningen har medført en forbedring af det eksisterende aktiv enten i form af kvalitet, mængde eller forventet levetid.

Produktionsbygninger	10 - 75 år
Distributionsanlæg	30 - 75 år
Fællesfunktionsanlæg	5 - 75 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, gennemføres en nedskrivningstest for at fastslå, om genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Hvis det er tilfældet nedskrives der til denne lavere genindvindingsværdi.

Noter, regnskabspraksis

Kapitalandele i dattervirksomhederne og associerede virksomheder

Kapitalandele i dattervirksomhederne indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I balancen indregnes under posten "Kapitalandele i dattervirksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomhederne.

Dattervirksomhederne med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til DKK 0. Har moderselskabet en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes til kostpris.

Øvrige finansielle anlægsaktiver

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter bl.a. underdækning som i de kommende år kan indregnes i taksterne og opkræves fra forbrugerne i henhold til den udmeldte indtægtsramme. Underdækningen indregnes i balancen til en værdi svarende til det beløb, som ledelsen forventer, vil blive opkrævet i de kommende år.

Varebeholdninger

Nettorealisationsværdien for varebeholdninger opgøres til det beløb, som forventes at kunne indbringes ved salg i normal drift med fradrag af salgs- og færdiggørelsesomkostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealisationsværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Noter, regnskabspraksis

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Gæld til finansieringsinstitutter måles ved første indregning til dagsværdien af det betalte eller modtagne vederlag. Efter første indregning måles gæld til finansieringsinstitutter til dagsværdi ligesom investerings ejendomme.

I det omfang koncernens egen kreditrisiko kan måles pålideligt, indregnes kreditrisikoen i dagsværdien af gælden til finansieringsinstitutter.

Ændring af dagsværdien af de finansielle gældsforpligtelser indregnes i resultatopgørelsen under posten "Værdireguleringer af investeringsaktiver".

Afholdte låneomkostninger ved optagelse af finansielle gældsforpligtelser indregnes i resultatopgørelsen under posten "Finansielle omkostninger".

Øvrige gældsforpligtelser, som omfatter deposita, gæld til leverandører, tilknyttede virksomheder samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser udgøres af modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende regnskabsår.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter omsætningsaktiver fratrukket kortfristede gældsforpligtelser eksklusive de poster, der indgår i likvider.

Noter, regnskabspraksis

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvider

Likvide midler består af "Likvide beholdninger".

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$